

Wandelt!

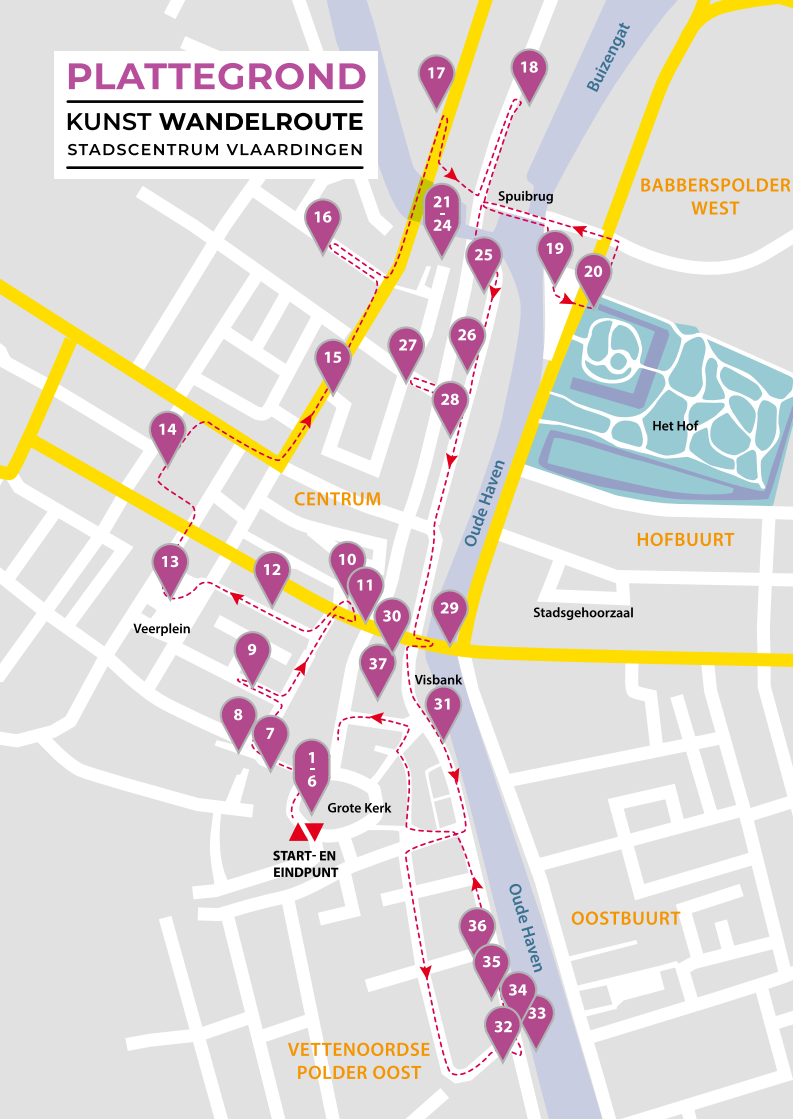
KUNST WANDELROUTE

STADSCENTRUM VLAARDINGEN

PLATTEGROND

KUNST WANDELROUTE

STADSCENTRUM VLAARDINGEN

LAAT U VERRASSEN DOOR DE VLAARDINGSE KUNST

Er wordt behoorlijk wat gewandeld in Vlaardingen. Vooral in de mooie natuur van de Broekpolder. Maar er is nog meer wandelplezier voorhanden in onze Haringstad. Laat u verrassen en geniet van een diversiteit aan kunstobjecten in de binnenstad. Leer meer over de geschiedenis van Vlaardingen tijdens een gezonde en gevarieerde wandeling door het stadscentrum. De wandeling start op de Markt voor de ingang van de Grote Kerk.

TIJDSDUUR STADSWANDELING 2 UUR

OVERZICHT EN INHOUD VAN DE KUNSTOBJECTEN:

1. Nationaal Geuzenmonument-1983, Leen Droppert, Markt 63	P. 5	21. Diverse Vlaardingse kunstenaars, Hoflaan	P. 24
2. Onderduikgeversmonument-2002, Harry Visser, Markt 63	P. 6	22. HEMEL, AARDE, WATER, VUUR-2009, Dike Hof, Hoogstraat 26	P. 25
3. Stadswapen-1955, Georges Craft, Markt 11	P. 7	23. De Tweepas-2011, Joop van Dorp en Cor Maarleveld, Hoogstraat 26	P. 27
4. Mercurius-1956, Albert Termote, Markt 11	P. 8	24. Fontein-2011, Joop van Dorp en Cor Maarleveld, Hoogstraat 26	P. 27
5. Dirk III-1956, Albert Termote, Markt 11	P. 10	25. Stiltencentrum de Driepas-2012, Diverse kunstenaars, Hoogstraat 26	P. 28
6. Datumsteen en engeltjes-1956, Albert Termote, Schoolstraat 1	P. 10	26. Lichtbron-2001, Jan Kleingeld, Roeland Meijer, Scheepmakersteeg	P. 31
7. Wandsculptuur, J.Bosman-1965, Waalstr. 3	P. 12	27. Electro Grafische panelen-2008, Beaty Czeto, Timmersteeg	P. 31
8. Toegangshek-1955, J.K.G. Poullisse, Waalstr. 3	P. 12	28. Keramische tegelwand-1989, Dirk Dijkstra, Afrol	P. 32
9. Imaginair portret van Frans-1999, Diet Wiegman, Fransenstraat	P. 15	29. Kunstwerk Smidsteeg-2001, Willem Speekenbrink, Smidsteeg	P. 32
10. Bloementrappen-1995/96, Wilma Kuil, Liesveld	P. 18	30. Kleurrijk overbruggen-2006, Jan van Dorp, Oude Havenbrug	P. 33
11. Smeedijzers leuning-1996, Carola Popma, Liesveld	P. 19	31. Stadsomroeper-1976, Sybilla Krosch, Blokmakersplaats	P. 34
12. Jongen met vlieger-1963, Henk Mooij, Liesveld	P. 20	32. Vlaardings Haringbeeld-2018, Corinna de Jong, Westhavenkade 6	P. 35
13. Nieuw Vlaardings Tapijt-2010, Geluk Treurniet Architecten, Wilma Kuil, Tomaello Terrazzo en sierbeton, Veerplein	P. 21	33. Museum Vlaardingen, Houdijk Architecten, Westhavenkade 54	P. 36
14. Bestrating-1996, Ton Slits, Schoutplein	P. 21	34. Joon, maker onbekend, Westhavenkade 54	P. 36
15. Lichtobject WOW MOM-2001, Ben Oostrum, Parkeergarage Gedempte Biersloot	P. 22	35. Kunstwerk Kijker "Vlaardingen anno 1018"-2020, Ulco Glimmerveen, Westhavenkade 54	P. 37
16. Morgenwandeling-2002, Marjon Hoogendijk, t.o. Rembrandtstraat 33	P. 23	36. Gevelrelief-1964, Jan Hendrik van Borssum Buisman, Westhavenkade 41	P. 38
17. Kunstobject-1989, Karin Daan, Delftseveerweg 40	P. 24	37. Gevelrelief-1939, kunstenaar onbekend, Westhavenkade 40 (KADE40)	P. 39
18. In de kast-2009, Else van der Burgt, Buizengat	P. 25	38. Everything Changes and Moves-2006, Winnie Teschmacher, Vrouwensteeg	P. 38
19. De buitenplaats van Ruytenburch-2017, Van Roosmalen van Gessel Architecten, Hoflaan	P. 26		
20. De Canon van Vlaardingen-2013,	P. 27		

KUNSTWERK **Nationaal Geuzenmonument, 1983**

KUNSTENAAR **Leen Droppert** LOCATIE **Markt 63**

1

Links van de kerkingang staat een manshoog bronzen beeld met twee losse benen ervoor. De vier bakstenen muurtjes en de zwarte “zebrastrepen” vormen onderdeel van dit kunstwerk. Het monument is opgericht ter nagedachtenis aan de Vlaardingse Geuzengroep, de eerste verzetsgroep in Nederland tijdens de Duitse bezetting. De 15 leden werden samen met drie Amsterdamse stakingsleiders op 13 maart 1941 op de Waalsdorpervlakte ter dood gebracht. De menselijke figuur is lopend afgebeeld en verwijst hiermee naar de voortgang, naar de

toekomst. De gebalde vuist symboliseert het verweer tegen de vijand. Tegelijkertijd wordt de kwetsbaarheid van de mens uitgebeeld. De afgehakte voeten verwijzen naar het abrupte levens-einde van de verzetshelden. U ziet 18 zwarte strepen (18 executies) doorlopen over de Markt naar het voormalig politiebureau, waar de Geuzen gevangen gezet werden. Bij de jaarlijkse uitreiking van de Geuzenpenning in de Grote Kerk speelt dit beeld een grote rol. Verzet tegen onrecht moet blijven bestaan. De jaarlijkse laureaat van de Geuzenpenning wordt hiervoor geëerd.

KUNSTWERK **Onderduikgeversmonument**, 2002
KUNSTENAAR **Harry Visser** LOCATIE **Markt 63**

2

Op slechts enkele meters van het Geuzenmonument, aan de zijkant van de Oude Waag, vindt u het Onderduikgeversmonument. Het metaalplastiek stelt een geopende deur voor met daarin een tekst die verwijst naar de tientallen gezinnen in Vlaardingse die

met gevaar voor eigen leven Joodse landgenoten onderdak boden. De kunstenaar van dit plastiek was zelf ook een van de onderduikers. De namen van al deze Joodse onderduikers zijn vastgelegd in een document dat in het stadhuis ter inzage ligt.

KUNSTWERK **Stadswapen**, 1955
KUNSTENAAR **Georges Craft**
LOCATIE **Markt 11**

3

Als u zich omdraait dan zien we het stadhuis, op de Markt 11. Boven het balkon van de burgemeesterskamer is het stadswapen aangebracht, geflankeerd door twee hoorns des overvloeds. Deze natuurstenen gevelversiering werd aangebracht bij de bouw van het stadhuis in 1963, maar al in 1955 vervaardigd.

KUNSTWERK **Mercurius**, 1956
KUNSTENAAR **Albert Termote**
LOCATIE **Markt 11**

4

Onder de arcade naast de ingang van het stadhuis staat het bronzen beeld van Mercurius, de god van de handel. Het beeld symboliseert de snelle na-oorlogse groei van de stad en werd in 1956 in opdracht van de gemeente geplaatst.

Op de hoek van de stadhuis-
ingang staat het zandstenen
beeld van de Hollandse graaf
Dirk III.

Dirk III zette bij Vlaardingen een
burcht neer (Castrum Flarden-
gis), vermoedelijk op de plaats
waar tegenwoordig de Grote
Kerk staat. Op die plek mondde
het riviertje de Flarding uit in
de Merwede. De burcht bood
Dirk III de gelegenheid om
tol te vragen aan handelaren
die met hun schepen tussen
Tiel en Engeland voeren.
De kooplieden en de bisschop
van Utrecht voelden zich ernstig
benadeeld en vroegen de
Duitse keizer Hendrik II om
militair in te grijpen.
Keizer Hendrik II, als leenheer
Dirks baas, besloot zijn onder-

daan eerst een kans te geven
de vesting te ontruimen, maar
Dirk III weigerde dit. Vervolgens
voer een keizerlijk leger onder
leiding van hertog-generaal
Godfried de Kinderloze per
vloot richting Vlaardingen om
de ongehoorzame graaf een
lesje te leren.

In 1018 bij Vlaardingen troffen
de troepen van de keizer en
graaf Dirk III elkaar. Het keizer-
lijke leger werd in een hinder-
laag gelokt, waarna paniek
toesloeg en natuurlijke factoren
(rivier en moeras) de militairen
van Hendrik II verhinderden
om terug te vluchten naar hun
schepen. Dirk III en zijn mannen
hakten het leger van de keizer
vervolgens in de pan.
Dirk slaagde erin om God-
fried de Kinderloze te gijzelen.

Deze zette hij in om meer
autonomie bij de keizer op
te eisen in ruil voor diens vrij-
lating. En zo geschiedde.
Een anekdote over het beeld:
lange tijd dacht men dat de
Slag bij Dordrecht was. Daar is
het graafschap tot wasdom
gekomen en er was sprake van
de Merwede, die bij Dordrecht
ligt. Pas halverwege de vorige
eeuw kwam men tot de ont-
dekking dat Dordrecht rond
1018 nog niet bestond en de
Maas bij Rotterdam/Vlaardingen,
Merwede werd genoemd.
Blijkbaar was dat nieuws nog
niet in Dordrecht doorgekomen,
want ongeveer gelijk met de
plaatsing van het Vlaardingse
beeld, werd ook in Dordrecht
een beeld geplaatst. Dat liet
een aantal Vlaardingers niet
op zich zitten en toog naar
Dordrecht om het beeld daar
kort en klein te slaan.

KUNSTWERK **Datum-
steen en engeltjes**, 1956

KUNSTENAAR **Albert Termote**

LOCATIE **Schoolstraat 1**

6

Loop even de Schoolstraat in en kijk naar de zijgevel van het stadhuis. Boven de bovenste ramen zijn een datumsteen en twee engeltjes in reliëf bevestigd. De datumsteen bevat het jaartal MCMLVI (1956)

KUNSTWERK **Wand-
sculptuur**, 1965

KUNSTENAAR **J.Bosman**

LOCATIE **Waalstraat 3**

7

Terug op de Markt loopt u langs het stadhuis en slaat linksaf de Waalstraat in. Boven de toegangsdeur van het stadhuis aan de Waalstraat nr. 3 is een wandsculptuur in brons bevestigd afkomstig van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor de Beneden-Maas in Vlaardingen, die vanaf 25 augustus

1965 gevestigd was aan de Hoflaan 47 in Vlaardingen. Het kunstobject was een geschenk van het gezamenlijke bedrijfsleven in Vlaardingen en omstreken.

Het wandsculptuur stelt de Romeinse god van de handel voor, Mercurius met een gevleugelde helm op een tandrad.

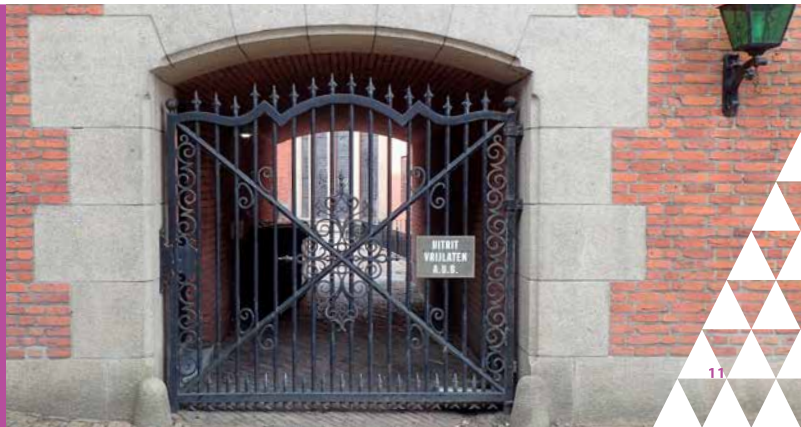
Het tandrad staat symbool voor de industriële nijverheid (soms ook wel symbolisch voor de wederopbouw na WOII). Deze afbeelding was destijds ook het embleem van de KvK in Vlaardingen en omstreken. Na de verhuizing van de Kamer van Koophandel naar Rotterdam is dit plastic herplaatst aan de muur van het stadhuis.

KUNSTWERK **Toegangshek**, 1955 KUNSTENAAR **J.K.G.Poulisse**

LOCATIE **Waalstraat 3**

8

Het hek aan de Waalstraat dat toegang geeft tot de binnenplaats van het stadhuis, alsmede het hekwerk van de toegangsdeuren, de balustrade van het balkon op de Markt en de schoorsteenbekroning zijn uitgevoerd in siersmeedwerk in vroeg achttiende-eeuwse stijl. Deze zijn ontworpen door architectenbureau Van de Kloot Meijburg te Den Haag en in 1955 vervaardigd door de Vlaardingse kunstsmed J.K.G. Poulisse.

KUNSTWERK **Imaginaire portret van Frans, 1999**
KUNSTENAAR **Diet Wiegman** LOCATIE **Fransenstraat**

Hierna slaat u de Kuiperstraat in. Op de kruising met de Fransenstraat ziet u een kleurrijk ruine-achtig kunstwerk staan dat de verbinding tussen heden en verleden legt. In het kunstwerk zijn door middel van gekleurde, geglazuurde bakstenen een viertal foto's van archeologische vondsten verwerkt:

een 17e-eeuws zoutvatje, een faience bord met Chinees motief, een tekstje en een twee-tal flessen uit de 19e eeuw. Een zijde van het beeld is het imaginaire profiel van Frans Dircszn Boomgaert. Hij liet op deze plek eind 16e/ begin 17e eeuw huizen bouwen waardoor een straat werd gevormd.

Eerst de Boomgaardstraat en later de Fransenstraat genoemd. Tijdens het leggen van het fundament van het beeld werden door de toenmalige wethouder Van der Windt een aantal omgevingspolaroids gemaakt en ingemetseld in een tijdscapsule.

KUNSTWERK
Bloementrappen, 1995/96
KUNSTENAAR **Wilma Kuil**
LOCATIE **Liesveld**

Vervolg de wandeling door de Kuiperstraat tot aan de Bloementrappen rechts, voor en na het Liesveld viaduct. De Bloementrappen werden vervaardigd ten tijde van de grootschalige vernieuwing van het winkelcentrum op

het Liesveld. Ze vervingen de toenmalige overdekte hellingbanen. Deze bloementrappen met de benamingen Charlotte en Iris zijn uitgevoerd in terrazzo. De kunstenaar liet zich hierbij inspireren door de Spaanse Trappen in Rome. Hierbij werd uitgegaan van het principe Nostalgia/Utopia dat als thema bij de vernieuwing van het stadshart werd gehanteerd. Dit thema wordt met een verloop

van kleur weergegeven. Donker vanaf de Hoogstraat (Nostalgia) naar licht op het Liesveld (Utopia). Ook geeft deze kleurstelling een beeld weer van de ontwikkeling van Vlaardingen. Namelijk van het calvinistische van vroeger naar het kleurrijke van het heden. Bovenaan de beide trappen zijn monumentale bloempotten op ronde tafels geplaatst. De trappen zijn op 17 augustus 1996 feestelijk in gebruik genomen.

KUNSTWERK **Smeedijzeren leuningen**, 1996
KUNSTENAAR **Carola Popma** LOCATIE **Liesveld**

11

Het ontwerp van de leuningen van de bloementrappen tussen de Hoogstraat en het Liesveld doet denken aan smeedijzeren balkons uit zuidelijke landen. Maar als u goed kijkt en zich voorstelt dat de bovenkant van de bakstenen muur de reling van een schip is, dan kunnen het ook de netten van de Vlaar-

dingse vissersboten zijn die worden binnengehaald. De asymmetrische sculpturen aan beide zijden van het viaduct zijn van de hand van dezelfde kunstenares.

Vervolgens loopt u over de zuidelijke kant van het Liesveld richting het Veerplein.

KUNSTWERK **Jongen met vlieger** KUNSTENAAR **Henk Mooij**, 1963
LOCATIE **Liesveld**

12

Ter hoogte van nummer 145 staat een ca. 3 meter hoge rvs-paal met daarop een messing plastiek. Het beeld was een geschenk van de toenmalige Liesveldwinkeliers aan de burgerij. In 1965 werd het

beeld zwaar beschadigd door "nozems". Na restauratie eiste de verzekering dat het beeld op een hogere sokkel bevestigd werd om vernieling te voorkomen.

Loopt u verder naar het Veerplein.

KUNSTWERK **Nieuw Vlaardings Tapijt**, 2010
KUNSTENAAR **Geluk Treurniet Architecten, Wilma Kuil, Tomaello**
Terrazzo en sierbeton LOCATIE **Veerplein**

13

Op het Veerplein treffen wij het “Nieuw Vlaardings Tapijt” aan. Een plein vullend terrazokunstwerk (8000m²), vormgegeven als een tapijt met een fontein. ‘s Avonds verlicht vanuit de vloer.

De fontein symboliseert het water dat de stad verbindt met de omgeving en staat tevens voor de “bruisende” binnenstad waarvan dit

plein het middelpunt vormt. Het Veerplein was niet alleen het economisch centrum maar ook de “huiskamer van Vlaardingen”. Van hieruit vertrokken de veerschuilen met passagiers en goederen, via de Biersloot naar de Vlaardingse Vaart.

Centraal op het plein bevindt zich een ruitvormig deel waarin op terrazzoplaten de

geschiedenis van het Veerplein, de Waal en de Gedempte Biersloot (beersloot) in herkenbare beelden zichtbaar is gemaakt. Zoals de trekschuit met het trekpaard, de visserij en het geld dat met de handel werd verdiend.

Op de hoeken van het plein staan 4 lichtmasten, die als rietstengels als verbinding met het landelijke achterland weergegeven, zijn vormgegeven. Onder de rietbladen zijn strepen van ledverlichting aangebracht. In het oorspronkelijke ontwerp was ook een brede trap als zijnde een publieke tribune opgenomen vanaf het Liesveldviaduct naar het Veerplein. Om budgettaire redenen is dit plan niet uitgevoerd.

Richten wij onze blik naar de hoek Waalstraat/Veerplein

dan zien wij daar de Gemeentebibliotheek en daar tegenover een seniorenflat. De seniorenflat is begin jaren 90 ontworpen door het architectenbureau O.M.A. (Office for Metropolitan Architecture) van Rem Koolhaas. Het was de bedoeling dat op de flat een neonsculptuur van de kunstenaar John Kormeling met de letters “de negende van OMA” zou worden geplaatst. Dit had te maken met de “9e” verdieping van de flat maar ook met het toevallig negende project van het architectenbureau. Uiteindelijk is het hele kunstobject niet doorgegaan omdat de bewoners zich door de tekst gestigmatiseerd voelden. De kunstenaar wilde de tekst niet aanpassen.

U loopt nu vanaf het Veerplein, tussen Blokker en Albert Heijn door naar het Schoutplein.

KUNSTWERK **Bestrating**, 1996 KUNSTENAAR **Ton Slits**
LOCATIE **Schoutplein**

14

In het kader van het 'Kunstenplan Stadshart Vlaardingen' is het Schoutplein op een dermate manier bestraat dat er middels een aantal patronen een functioneel 'tapijt' is ontstaan. Het is uitgevoerd in terracottakleurige en

zwarte betonsteen in combinatie met een markeringspatroon in witte betonsteen. Aan het eind van het plein slaat u rechtsaf de Cronjéstraat in. Bij de stoplichten gaat u links de Gedempte Biersloot op.

KUNSTWERK **Lichtobject WOW MOM**, 2001 KUNSTENAAR **Ben Oostrum**
LOCATIE **Parkeergarage Gedempte Biersloot**

15

Aan de rechterkant bevindt zich een parkeergarage. Aan het plafond van de toegang zijn een zestal neon lichtobjecten bevestigd. De letters 'WOW MOM' zijn 24 uur per dag verlicht. Dit kunstwerk werd in opdracht van de gemeente Vlaardingen

vervaardigd in het kader van het 'Kunstenplan Stadshart Vlaardingen'.

Wandelt u verder over de Gedempte Biersloot en sla net voor de brug linksaf de Rembrandtstraat in.

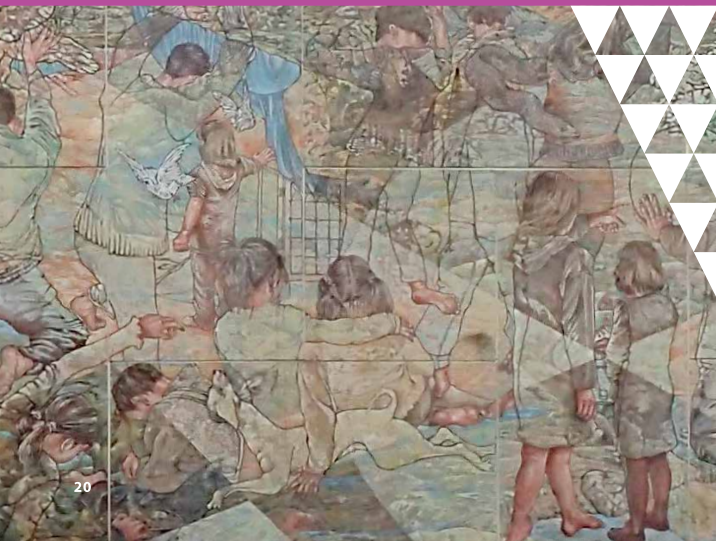
KUNSTWERK Morgenwandeling, 2002 **KUNSTENAAR** Marjon Hoogendijk **LOCATIE** t.o. Rembrandtstraat 33

16

Aan de blinde muur van een schoolgebouw tegenover Rembrandtstraat 33 hangt het schilderij "Morgenwandeling" (10m x 4m). Voor dit op "De Nachtwacht" van Rembrandt geïnspireerde kunstwerk hebben 25 kinderen uit de buurt (in leeftijd variërend van 1 tot 18 jaar) in december 2000 model gestaan. Het kunstwerk

werd in 2002 op 15 juli (de geboortedag van Rembrandt) onthuld door de wethouder van kunst en cultuur, B.E. van der Velde, tezamen met de jongeren die aan het kunstwerk hadden meegewerkt.

Loopt u terug naar de Gedempte Biersloot en ga de brug over naar de Delftseveerweg.

KUNSTWERK Kunstobject, 1989
KUNSTENAAR Karin Daan
LOCATIE Delftseveerweg 40

17

Aan de Delftseveerweg 40 staat bij de ingang van het politiebureau een kunstobject. Het kunstobject werd onthuld op 21 september 1989 ter gelegenheid van de opening van het nieuwe politiebureau. De gebogen betonnen muur verbeeldt als het ware een ketting waaraan het gebouw verankerd ligt. De spiegelbol ingekaderd in 2 ringen, verbeeldt een herhaling van deze gebogen muur.

U steekt nu over en loopt via het heuveltje van de Delftseveer naar de Kortedijk.

KUNSTWERK In de kast, 2009
KUNSTENAAR Else van der Burgt
LOCATIE Buizengat

18

In de doorgang van de Kortedijk naar het Buizengat, in de gevels van Kortedijk 39 en 41, Werf van Pronk 10 en Werf Dammes Erve 3, 4 en 5 zijn een aantal lichtbakken met foto's en betonnen platen met tekst bevestigd. Het thema van dit kunstproject betreft de kastinhoud van Atelija Jansdochter van Dijk uit 1781 versus hedendaagse spullen.

U loopt nu een stukje terug over de Kortedijk en gaat linksaf de Spuibrug over. Vervolgens loopt u een kleine 20 meter naar rechts en dan ziet u aan de linkerkant een verhoging met daarop een aantal "historische" elementen.

Op deze locatie was vroeger de buitenplaats met het Herenhuis van de Amsterdammer Pieter Gerritsz. van Ruytenburch gelegen. Deze welvarende specerijenhandelaar werd in 1611 ambachtsheer van Vlaardingen en Vlaardinger-Ambacht.

Het Herenhuis had zicht op de haven en de sluizen. Door de aanleg van een moestuin was een begin gemaakt met wat nu het park Het Hof is. Zijn zoon Willem is beroemder omdat deze vereeuwigd staat op het schilderij de Nachtwacht van Rembrandt. Hij is de

man op de voorgrond in geel gekleurde kledij. In 2004 kwamen bij archeologisch onderzoek de fundamenteën en een oude keldervloer van het voormalige Herenhuis aan het licht. Door middel van groene hagen (kamers) en cortenstaal doorgangen is het herenhuis bovengronds zichtbaar gemaakt, compleet met meubilair. De bedoeling

van het kunstobject is om de rust te ervaren zoals deze in het verleden als buitenplaats kon worden ervaren.

Wanneer u via de GANGH door het kunstwerk heen loopt, komt u in de Hoflaan. Aan de overkant van deze laan zijn een aantal zitmuren geplaatst die tezamen de Canon van Vlaardingen in mozaïek uitbeelden.

KUNSTWERK **De Canon van Vlaardingen**, 2013 KUNSTENAAR **Diverse Vlaardingse kunstenaars** LOCATIE **Hoflaan**

20

In 2012 na de vernieuwing van 't Hof en het Oranjepark door architect Michiel van Gessel, werd een eenvoudige lange bakstenen muur van zo'n 90 meter aan de Hoflaan geplaatst als overgang tussen de laan en het park. Als lid van de Stichting Historische Zitmuren kreeg Dhr. Marinus Nijhof het idee om deze muur op te delen in afzonderlijke zitmuren. De muren werden met historische en archeologische beeltenissen uit het rijke verleden van Vlaardingen in mozaïek bekleed. Zo ontstond een cultuurhistorisch kunstobject.

Op deze zitmuren zijn onder meer bodemvondsten afgebeeld, kenmerkende Vlaardingse stadsgezichten en bekende Vlaardingers. De decoratie werd uitgevoerd middels een samenwerking tussen Vlaardingse kunstenaars, professionele mozaïekers (instructeurs en begeleiders) en vele vrijwilligers. Vanaf 2013 is er regelmatig een zitmuur onthuld.

U loopt weer terug via de Spuibrug naar de Kortedijk en slaat linksaf over de sluis naar de Hoogstraat.

KUNSTWERK **HEMEL, AARDE, WATER, VUUR**, 2009 KUNSTENAAR **Dike Hof** LOCATIE **Hoogstraat 26**

21

Op de toren van de voormalige R.K.-kerk 'Johannes de Doper', zien we in neonletters **HEMEL**. Dit vormt samen met **AARDE** (Koetshuis begraafplaats Emaus), **WATER** (Watertoren) en **VUUR** (Brandweerkazerne) een kunstwerk dat de vier elementen verbeeldt. Het kunstwerk is op eigen initiatief van de Vlaardingse kunstenaars tot stand gekomen, financieel mogelijk gemaakt door de gemeente Vlaardingen.

KUNSTWERK **De Tweepas**, 2011 KUNSTENAAR **Joop van Dorp en Cor Maarleveld** LOCATIE **Hoogstraat 26**

22

Voor de ingang van de toren aan de Hoogstraat 26 staat een metalen poort/boog van ruim 3 meter hoog, getiteld 'De Tweepas'. De poort symboliseert een buiging naar de plaats van stilte. De toren doet momenteel dienst als

stiltecentrum. Het stiltecentrum is bedoeld voor iedereen en nodigt uit tot rust, meditatie en bezinning. Aan de linkerkant staat een terrazzo bank. Het plaveisel is gelegd naar een idee van Joop Van Dorp.

KUNSTWERK **Fontein**, 2011 KUNSTENAAR **Joop van Dorp en Cor Maarleveld** LOCATIE **Hoogstraat 26**

23

Aan de rechterkant voor de ingang van het stiltecentrum, staat een fontein in de vorm van een driepas. Het stromend water van de fontein verbeeldt de bron van het leven.

In de Cuypers Toren (1869) is sinds 2012 het stiltecentrum De Driepas gevestigd. In deze ruimte van 5 bij 5 m² hingen vroeger de touwen om de kerkklokken te luiden. De kerk is wegens instortingsgevaar gesloopt. Het stiltecentrum is geen gebedsruimte maar is een plek voor iedereen en nodigd uit tot stilte, rust en bezinning. De naam verwijst naar het raamwerk boven de deur, de driepas, een versieringsvorm uit de Gotiek. Architect Pierre Cuypers, ook bekend van het Rijksmuseum en het Centraal Station Amsterdam bediende zich graag van de gotische vormtaal.

Het glas-in-lood is ontworpen en gemaakt door de Vlaardingse kunstenaars Cor Maarleveld en Jan de Winter. De ruimte zelf bevat historische wandschil-

deringen uit 1954. Deze zijn vervaardigd door Jacques van Houwelingen. De schilderijen waren een cadeau van de parochianen aan Pastoor Rouw ter ere van zijn 25-jarige priesterfeest. De toren is ook enige tijd als Mariakapel gebruikt. Het Maria-beeld in de nis is nu verdwenen.

In het Stiltecentrum kan een kaars worden aangestoken als teken van geloof in en een verlangen naar licht. Een gebruik in vele levensbeschouwelijke stromingen. Rondom de witte ster op de vloer zijn diverse zitelementen aangebracht.

Uitleg van de wandschilderingen:

Op de muur aan de overzijde van de toegangsdeur is rechts Johannes de Doper afgebeeld, patroon van kerkgebouw en parochie. Het evangelie van Mattheüs vertelt dat Johannes

een kleed van kameelhaar droeg en zich voedde met sprinkhanen en wilde honing. De kelk, stola en bijbel links verwijzen naar het zilveren priesterschap van pastoor Rouw.

Op de muur aan de linkerzijde van de toegangsdeur is Jezus als de Goede Herder afgebeeld, met op het hoofd een pastoorshoed. Deze schildering verwijst naar de wijze waarop pastoor Rouw zijn ambt verstond. Bovenaan de muur ziet u de 'vijf verstan-

dige meisjes'. In een van zijn parabels vertelt Jezus dat zij verstandig waren omdat zij, in afwachting van de terugkeer van de bruidegom, niet alleen lampen bij zich hadden maar ook een reservevoorraad olie.

Aan de linkerkant van deze muur is Jezus te zien met een aantal van zijn leerlingen: Simon, Andreas, Jakobus en Johannes, die van beroep visser waren en van Jezus de opdracht kregen om visser van mensen te worden.

De afbeelding rechts naast toegangsdeur verwijst naar het feit dat paus Pius IX op 8 december van het jaar 1854 de onbevleete ontvangenis van Maria tot dogma uitriep. In het jaar 1954 - het jaar waarin de schilderijen werden aangebracht - was dat precies 100 jaar geleden.

Op de linkerkant van deze muur is Jozef te zien. De afbeelding is gebaseerd op de legende dat Jozef stok(!) oud was en zo rein als een lelie.

Boven Jozef is de de Johannes de Doperkerk te zien en de contouren van de stad Vlaardingen, met de brandende pijpen van de raffinaderijen aan de overkant van de Nieuwe Maas.

Na een moment van rust en bezinning vervolgt u de wandeling over de Hoogstraat en komt u direct links bij de Scheepmakersteeg.

(bron: Willibrordparochie Vlaardingen)

KUNSTWERK **Lichtbron**, 2001 KUNSTENAAR Jan Kleingeld
en Roeland Meijer LOCATIE Scheepmakersteeg

25

In de Scheepmakersteeg is een serie van vijf lichtbakken met afbeeldingen rondom het thema 'Lichtbron' geplaatst. Deze lichtbakken zijn zichtbaar vanuit de Hoogstraat en de Havenstraat. Hoewel een steeg niet direct uitnodigt om doorheen te wandelen, wordt de wandelaar hier verleid er toch doorheen te lopen en de

rust en stilte van de steeg te ervaren. Het kunstwerk maakt onderdeel uit van het project "Zes stegen en een straat" ter herwaardering van de steeg als deel van de stad.

Aan het eind van de steeg slaat u rechtsaf de Havenstraat op tot de Timmersteeg.

KUNSTWERK **Electro Grafische panelen**, 2008
KUNSTENAAR Beaty Czeto LOCATIE Timmersteeg

26

Hier zijn sinds 2008 zes elektro grafische panelen opgehangen waarin tientallen foto's verwerkt zijn van oud-Vlaardingse gebruiksvoorwerpen. Ook dit kunstwerk vormt

een onderdeel van het project "Zes stegen en een straat".

Via de Timmersteeg loopt u weer naar de Hoogstraat, waar u linksaf slaat.

KUNSTWERK **Keramische tegelwand**, 1989 KUNSTENAAR **Dirk Dijkstra** LOCATIE **Afrol**

27

Op de kruising rechts met de Afrol en de Kornelis Speelmanstraat is op de kopgevel van een blok etagewoningen een keramische tegelwand van 90m² aangebracht, met daarop afgebeeld enige tientallen gestileerde auto's. De wand verwijst naar de nabijgelegen parkeergarage

De Hoogstraat verder doorlopend volgt aan de linkerkant weer een steeg, de Smidsteeg.

KUNSTWERK **Smidsteeg**, 2001 KUNSTENAAR **Willem Speekenbrink** LOCATIE **Smidsteeg**

28

Wederom een onderdeel van het project "Zes stegen en een straat". Het kunstwerk bestaat uit twee lantaarns en een bestrating van riijnformaatklinkers die in dezelfde lengterichting lopen als de gevels van de huizen. Het geeft zo het idee van een bak. Hier en daar zijn gietijzeren klinkers aangebracht die in de loop der tijd voor roestvorming zullen zorgen. Dit natuurlijk patina verwijst naar het verleden van Vlaardingen. Naar de scheepsbouw, haven en rivier.

Aan het eind van de Smidsteeg vervolgt u de route op de Havenstraat richting de Westhavenplaats.

KUNSTWERK **Kleurrijk overbruggen**, 2006 KUNSTENAAR **Jan van Dorp** LOCATIE **Oude Havenbrug**

29

De Oude Havenbrug is een functioneel kunstwerk geworden. De in totaal 32 balusters aan weerszijden van de bruggenhoofden zijn in vrolijke kleuren geschilderd. De verbinding van Oost (havenkade) en West (havenkade) is zo niet alleen een kleurrijke verbinding tussen stadsdelen maar verbeeldt ook de verbinding tussen de vele culturen die Vlaardingen kent. Op de top van de kolommen waarin zich de slagbomen bevinden, zijn kunststof verlichtingsornamenten aangebracht in de vorm van vlammen.

Deze symboliseren het vurige, maar ook de haat-liefde verhou-

ding met de petrochemische industrie aan de overkant van de Nieuwe Maas. De vier kleuren reflecteren op elkaar. Rood (passie en vuur) en paars (verzoening en verstillig) als menselijke emotionele symbolen. Blauw en groen staan tegenover elkaar als natuursymbolen: het blauw als het stromen van water (en het niet verstarren van mensen) tegenover het groen als het wortelen van planten en bomen (en mensen in hun woonplaats).

U blijft aan deze kant van de brug en steekt over naar de Blokmakersplaats.

KUNSTWERK **Stadsomroeper**, 1976

KUNSTENAAR **Sybilla Krosch**
LOCATIE **Blokmakersplaats**

30

Hier staat het beeld van de Stadsomroeper of Vismarkt-omroeper. Deze omroeper was verbonden aan de visafslag en trok met koperen bekken en stok door de straten met de aankondiging dat er op een bepaald uur van die dag vis verkocht zou worden. Oorspronkelijk stond het beeld op de Westhavenplaats. Maar nadat het beeld herhaalde malen door vrachtwagens, die de cafés bevoorraden omver werd gereden, is het in 2020 verplaatst.

We vervolgen onze route over de Westhavenkade en zien aan onze linkerkant een markant kunstobject bij het water staan.

KUNSTWERK **Vlaardings Haringbeeld**, 2018
KUNSTENAAR **Corinna de Jong**
LOCATIE **Westhavenkade 6**

31

Dit bronzen beeld in de vorm van een haring symboliseert de stad en haar bewoners. Initiator Jos Lukassen wil het haringverleden van Vlaardingen meer in de stad laten terugkeren. Het lijf van de haring is opengewerkt. In het metalen rasterwerk hangen diverse slotjes met daaraan medaillons als een soort schubben. Hierop staan teksten gegraveerd.

Door het aanschaffen van een schub (€100,-) die de koper zelf aan het beeld kan bevestigen, worden de kosten van het beeld terugverdiend. Ruim 100 Vlaardingers hebben inmiddels een schub aangeschaft, meestal in het kader van een bijzondere gebeurtenis zoals een huwelijk, een jubileum of ter nagedachtenis aan een overleden geliefde. In het beeld is ruimte voor 456 schubben.

U vervolgt uw weg over de Westhavenkade en slaat rechtsaf de Dayer in om vervolgens na 50m linksaf de Landstraat in te lopen. Deze loopt u uit tot de kruising met de Vetteoordskade. Hier slaat u links af om weer op de Westhavenkade te komen. Aan de rechterkant staat het Museum Vlaardingen.

GEBOUW Museum
Vlaardingen ARCHITECT
Houdijk Architecten
LOCATIE Westhavenkade 54

32

Het is zeker de moeite waard om een bezoek aan het museum te brengen. Naast een uitgebreide collectie van materiaal gerelateerd aan de Noordzeevervisserij beschikt het museum ook over bodemvondsten en andere voorwerpen die te maken hebben met de geschiedenis van de stad.

Tegenover het museum, aan de waterkant staat een grote dobber, ook wel Joon geheten in de kleuren van de Vlaardingse vlag.

OBJECT Joon
KUNSTENAAR Onbekend
LOCATIE Westhavenkade 54

33

Een joon is een drijflichaam dat bij twee vormen van zeevisserij werd gebruikt, te weten de beugvisserij en de vleetvisserij. In beide gevallen van zeevisserij ging het om zogenaamd staand want. Na het in zee zetten van het vistuig hing dit vistuig stil in zee. Het drijvend vermogen van de Joon had ten doel herkenbaarheid aan de visser te geven van het verloop van zijn in zee neerhangende netten. In de beugvisserij werd een hoeveelheid van 9 jonen gebruikt als drijflichaam voor een in zee

uitgezet vistuig. Uitgaande van dit getal betekent het dat een volledig vistuig, beug genaamd, zo'n 12 kilometer lengte omvatte. De beugvisserij was voornamelijk gericht op de vangst van kabeljauw en schelvis. Het want of de vleet, twee benamingen voor het samenstel van netten zoals in gebruik bij de vleetvisserij op haring, telde twee jonen. Die zogenaamde vleet verliep in zee over een afstand van enkele kilometers. Met het verdwijnen van de beugvisserij en de vleetvisserij verdween ook het gebruik van het joon. Vlakbij deze Joon staat een kijker opgesteld.

KUNSTWERK Kijker "Vlaardingen anno 1018", 2020
KUNSTENAAR Ulco Glimmerveen
LOCATIE Westhavenkade 54

34

Deze kijker van de kunstenaar Ulco Glimmerveen laat via een animatie zien hoe Vlaardingen er in het jaar 1018 uitzag vanaf dit zichtpunt. Hierbij wordt de hypothese gehanteerd dat de Hoogstraat van Vlaardingen de oudste continu bewoonde straat van (het Graafschap) Holland is. Op de animatie is de burcht van graaf Dirk III zichtbaar, gelegen aan de Maasmond.

U loopt terug over de Westhavenkade richting het centrum.

KUNSTWERK **Gevelreliëf, 1964** KUNSTENAAR **Jan Hendrik van Borssum Buisman** LOCATIE **Westhavenkade 41**

35

Op de Westhavenkade 41 naast de dienstingang van het voormalige postkantoor, nu cultureel centrum KADE40, werd in 1964 een gevelsteen van kalksteen aan-

gebracht voorstellende een vijftal figuren in verschillende poses. Oorspronkelijk was deze gevelsteen ontworpen voor een PTT-gebouw in Coevorden.

KUNSTWERK **Gevelreliëf, 1939** KUNSTENAAR **Onbekend** LOCATIE **Westhavenkade 40**

36

Boven de ingang van het voormalige postkantoor is een gevelsteen bevestigd waarop een haring te zien is die door een posthoorn zwemt. Links en rechts zijn de wapens van Vlaardingen en Zuid-Holland te zien. Loopt u rustig eens binnen in het pand waar nu Cultureel Centrum KADE40 is gevestigd. Er is een

kunstwinkel, een tentoonstellingsruimte en veel Vlaardingers gaan hier dagelijks creatief aan de slag als cursist of lid van een amateurvereniging.

U loopt verder in de richting van de Westhavenplaats. Op de Westhavenplaats tussen nr. 30 en 31 ligt de Vrouwensteeg.

KUNSTWERK **Everything Changes and Moves, 2006** KUNSTENAAR **Winnie Teschmacher** LOCATIE **Vrouwensteeg**

37

In de Vrouwensteeg bevindt zich het kunstwerk "Everything Changes and Moves" van de Vlaardingse kunstenaar Winnie Teschmacher. Het kunstwerk bestaat uit negen terrazzo-tegels van 1 bij 1 meter met in het midden een rond (led)-

lichtpunt. Op de eerste en laatste tegel staat de tekst "Everything changes and moves". De afbeeldingen op de overige tegels zijn afgeleid van oertekens die symbool staan voor verandering en beweging. Dit kunstwerk was een vervolg op het project

"Zes stegen en een straat" van 2000 waar we al eerder in de stad werken van hebben gezien.

Met dit kunstwerk als passende afsluiting, komt deze stadswandeling ten einde. Wij hopen dat u heeft genoten van een leuke en leerzame ervaring van wat het Vlaardings stadscentrum aan kunstobjecten te bieden heeft.

Gemeente Vlaardingen

